

Selvbeherskelse ikke er Baand og Plager, men uundværlige Bestanddele af sand personlig Frihed.

Kampen mod disse Børns forvante Sind kræver for hvert Hjem *en Stab af Arbejdere*, legemlig sunde, intelligente nok til at forstaa disse Børn og deres Tankegang, taalmodige og faste, parate til at gaa fremad med smaa Skridt, men altid fremad, flittige og rede til Selvopofrelse og personlig Indsats til alle Tider og under alle Vanskeligheder, glade i Arbejde og opfyldte af den Tanke, at de er til for Børnenes Skyld, ikke Børnene for deres. Saadanne Kvinder findes kun blandt dem, der tror paa Guds Magt til at forvandle Menneskehjærter.

Jeg skal sluttelig i en Række af Punkter søge at fremstille, hvad de forløbne Aars Arbejde har lært mig om *Veje og Midler* til at naa Maalet: den fuldkomne indre og ydre Rejsning af dem, der sank.

1) Selv om Stat og Kommune gennem et effektivt Tilsyn med de mindreaariges Færd, udøvet af Værgeraad og lignende Institutioner og af et kvindeligt Opdagelsespoliti, gør, hvad det offentlige formaar, saa er, i de større Byer i hvert Fald, *opsøgende Arbejde* gennem Gade- og Beværtningsmission et nødvendigt Led i et planmæssigt Redningsarbejde. Enhver Medhjælperinde i Gerningen burde af Selvsyn kende den Nød, hun skal være med til at afhjælpe, og bør af og til opfriske dette Kendskab, for aldrig at glemme, hvor dyb Elendigheden er; dette vil give hende en højst fornøden Sans for de smaa Fremskridt og derved forøge hendes Udholdenhed. Men ogsaa af en anden Grund er denne Side af Arbejdet nødvendig. Selv det bedste offentlige Tilsyn opdager ikke paa langt nær alle de Tilfælde, hvor der bør skrides ind; uforstandige Forældre og Paarørende og modvillige Værtshusholdere søger snarere at dække Børnene mod Politi og Værgeraad end mod dem, der kommer i Menneskekærlighedens Navn. Herom kan Frelsens Hær i Storbyerne tale med.

2) Med Hensyn til *Redningshjemmenes Indretning*, baade de midlertidige Optagelseshjem og, i endnu højere Grad, Opdragelsesanstalterne, der er beregnede paa fleraarigt Ophold, gælder det, at *Eneværelser* er om ikke en Nødvendighed, saa dog en stor Lettelse i Arbejdet. Hvor Pengesiden ikke spiller nogen afgørende Rolle, er *Pavillon-Systemet* langt at foretrække for en stor Bygning. Maa man imidlertid tage til Takke med den sidste Ordning, saa er Inddeling i skarpt adskilte Afdelinger nødvendig.

3) En skarp *Sortering* af Børnene er overordentlig vigtig. Abnorme Børn kan ikke have sammen med normale; det gaar ud over begge Parter; de maa anbringes paa Anstalter for sig selv. De mest fordærvede og vanskeligste bør heller ikke være sammen med de forholdsvis rene og nemme. Paa Forhaand vilde man maaske mene, at ganske smaa Hjem var det ideale, om end det kostbareste. Det tør jeg dog paa ingen Maade sige, netop paa Grund af Nødvendigheden af at sortere, med mindre da disse Hjem er Specialhjem, beregnede paa en ganske særlig Slags Børn. Et større Hjem, godt afdelt, er bedre end et lille med uensartede Børn. I det Arbejde, jeg har med at gøre, vil vi, om alt gaar vel, til Efteraaret have 4 Afdelinger at fordele Børnene paa; saa maa der kunne naas noget virkelig godt.

4) Med Tanken paa, hvad Børnene skal blive til, naar de i 18 Aars Alderen (nogle først i 21 Aars Alderen) forlader Opdragelsesanstalten, er det nødvendigt under Opdragelsen at *tage Hensyn til hver enkelts Anlæg* og dermed sammenhængende Lyst. Det er ikke uden videre en Selvfølge, at alle unge Piger fra ubemidlede Hjem egner sig til Tjenestepiger, selv om de naturligvis alle maa lære saa meget Husvæsen, som de har Brug for, hvis de bliver gifte, hvilket naturligt sker gennem den daglige Rengøring og Vedligeholdelse af Tøj og ved at give Madlavningen til Hjemmet Formen: Skolekøkken. Vi har haft udmærkede Resultater med et Par, der det sidste

Aar de var paa vort Hjem, arbejdede som Elever paa Byens fineste Systue og blev overordentlig dygtige Dameskrædderinder. Vore Forsøg paa Vævning som Opdragelsesmiddel og Forberedelse til selvstændigt Erhverv lader ogsaa til at slaa godt an. En fortsat Specialisering efter *Anlæg* bliver sikkert Fremtidens Løsen, men stiller uægtelig betydelige Krav til de Ledendes Dygtighed, langt større end en ensidig Tjenestepigeuddannelse. Over Specialiseringen bør dog ikke glemmes, at der er en Form af Uddannelse til Arbejde, som bør medtages overalt, hvor der paa nogen Maade er Mulighed derfor; jeg tænker her paa Uddannelsen i Havearbejde. Og det af den dobbelte Grund, at Havearbejde i sig selv er sundt, og at Havebruget ikke blot for Landbefolkningen, men ogsaa for de smaa Hjem i Byerne med Kolonihaver, mere og mere bliver en vigtig økonomisk Faktor i Befolkningens Liv.

5) *Men selv den bedste Opdragelse til Arbejde vil være forgæves, hvis ikke Sindet og Tankegangen bliver forandret.* Herom maa alle Bestræbelser samle sig. De ledende maa ikke søge at komme uden om Børnenes Sindsvanskeligheder, men maa hjælpe Børnene til at overvinde dem, og hjælpe dem ikke blot i Flok, men hjælpe hver enkelt. Der er næppe Tvivl om, at naar der er Samvittighedsfuldhed og Planmæssighed i Opdragelsen, kan korporlig Straf og langvarig Stuearrest helt undgaas. Men saa maa ogsaa alt indrettes derefter: alt omkring de unge maa prædike det nye Sind ind i dem; Billederne paa Væggene maa ikke blot have gode Emner, men ogsaa have med Kunst at gøre, hvorigenem Smagen renses og forædles; de Bøger, der gives dem som Moralskabslæsning, maa mere dem, ellers længes de tilbage til Kolportagelitteraturen; deres Paaklædning maa ikke gøres anstaltsmæssig, saa de, hver Gang de trækker i Klæderne, er halvt gnavne over, at de ikke maa se ud som andre Mennesker og tænker: „Vent bare, til jeg faar min Frihed.“ Og de ledende maa ikke være kedelige, men helst saadanne, som Børn synes om og faar Lyst til